

prima instanță: A. Malî
instanța de apel: N. Craiu, A. Minciuna, L. Bulgac

dosarul nr. 2ra-750/14

DECIZIE

02 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Moga Vladimir,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Moga Vladimir
împotriva Întreprinderii Municipale Regia Exploatare a Drumurilor și Podurilor
„Exdrupo” cu privire la încasarea plăților salariale și a prejudiciului moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2013, prin care a
fost respins apelul declarat de Moga Vladimir și menținută hotărîrea Judecătoriei
Ciocana mun. Chișinău din 30 mai 2013, prin care acțiunea a fost respinsă ca
neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

1. La 18 februarie 2013, Moga Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale Regia Exploatarea Drumurilor și Podurilor „Exdrupo”, solicitînd încasarea salariului în mărime de 3200 lei, prejudiciul moral în mărime de 2000 lei și cheltuielile de judecată.
2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 01 februarie 2010, a demisionat din funcția de juriconsult al ÎM Regia „Exdrupo”, însă pînă la data de 20 decembrie 2010, în urma înțelegerii avute cu administratorul întreprinderii, a continuat să reprezinte, în baza procurii, interesele întreprinderii în instanțele de judecată, pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Sclearov Eugeniu împotriva IM Regia „Exdrupo”, Rîșpanu Constantin, SC „Tandem Grup” SRL și alții privind repararea prejudiciului material și moral, aflată în procedura Judecătoriei Botanica mun. Chișinău.

3. Susține că în această perioadă de timp, relațiile de muncă după demisionare sa din funcția de jurist al întreprinderii menționate, au continuat și a îndeplinit o anumită muncă concretă, ce urma să fie remunerată în mod echitabil, la timp, integral, conform calificării salariatului în persoana sa, complexității, cantității și calității lucrului efectuat.
4. În opinia lui Moga Vladimir, angajatorul era obligat, prin prisma art. 58 alin.(3) a Codului muncii, să încheie cu el un contract individual de muncă conform art. 55 lit.k) Codul muncii, însă contractul individual de muncă în forma scrisă nu a fost perfectat de către acesta, iar în acestea condiții se consideră a fi încheiat contractul individual de muncă pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator.
5. Insistă că a fost admis, la cererea sa și în baza procurii eliberate de către directorul întreprinderii, să îndeplinească o anumită muncă conform specialității, privind acordarea asistenței juridice la reprezentarea în judecată a ÎM Regia „Exdrupo” pe cauza menționată.
6. Invocă că, la 22 ianuarie 2013, s-a adresat pîrîtului cu o cerere prealabilă solicitînd achitarea plății salariale în mărimea unui salariu de funcție al juristului întreprinderii, ce constituie 3 200 lei, însă prin scrisoarea nr. 32 din 28 ianuarie 2013, cererea sa a fost respinsă.
7. Consideră că prin neremunerarea muncii, pîrîtul i-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 3200 lei, iar prin reținerea plății salariale și prin eschivarea de la remunerarea muncii depuse, pîrîtul i-a cauzat un prejudiciu moral considerabil manifestat prin stări de frustrare, îngrijorare și înjosire.

Poziția instanței de fond:

8. Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 30 mai 2013, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.
9. Instanța de fond a reținut că în baza cererii lui Moga Vladimir relațiile de prestare a serviciilor juridice de iure și de facto au încetat, un careva acord de voință de continuare a lucrărilor după demisionare precum și un oarecare pontaj sau dovezi de exercitare a muncii lipsește. La fel, instanța a reținut că în speță un contract individual de muncă nu există, iar serviciile prestate de reclamant după data de 01 februarie 2010 au fost benevole și cert stabilite, neavînd putere pentru viitor.

Poziția instanței de apel:

10. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2013, a fost respins apelul declarat de Moga Vladimir și menținută hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 30 mai 2013.
11. Instanța de apel a stabilit că deși, reclamantul a dovedit faptul admiterii sale de facto la serviciu, însă tot la cererea ultimului relațiile de muncă au încetat, totodată, constatînd lipsa la materialele cauzei vre-unui contract de prestări servicii sau remunerații bănești privind achitarea vre-unui quantum din salariu,

iar ca urmare, argumentele reclamantului privind eschivarea pîrîtului de la plata salariului au fost respinse ca neîntemeiate.

Solicitarea recurentului:

12. La 30 decembrie 2013, Moga Vladimir a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.
13. Prin încheierea din 13 martie 2014, recursul a fost recunoscut admisibil.

Argumentele părților:

14. În motivarea recursului, Moga Vladimir, a invocat că decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate. În opinia recurentului, cererea de apel a fost examinată formal, superficial cu lipsă de obiectivitate și cu încălcarea legislației în vigoare, iar concluziile instanței de apel fiind tendențioase, confuze și nu corespund circumstanțelor cauzei.
15. Susține că la emiterea deciziei, instanța de apel nu a luat în considerare și a ignorat prevederile art.58 alin.(3) din Codul muncii, în conformitate cu care angajatorul era obligat să încheie cu el contractul individual de muncă conform art.55 lit. k) Codul muncii, deoarece de fapt angajatorul i-a permis să continue relațiile de muncă, prin acordarea asistenței juridice pe o anumită cauză civilă până la finalizarea examinării cauzei respective. Conform prevederilor legale în cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator, mai mult că probele pertinente în acest sens au fost anexate la materialele dosarului civil și au fost suficiente pentru soluționarea justă a litigiului de muncă.
16. De asemenea recurentul invocă că prima instanță în mod ilegal a lăsat fără apreciere demersul formulat în cererea de chemare în judecată, referitor la citarea și audierea, în calitate de martor, a președintelui comitetului sindical al ÎM Regia „Exdrupo” Migolatiev Anatolie, cu care împreună au reprezentat întreprinderea pe cauza civilă la acțiunea lui Sclearov Eugeniu împotriva ÎM Regia „Exdrupo”, Rîșpanu Constantin, SC „Tandem Grup” SRL și alții privind repararea prejudiciului material și moral, și care a garantat că va întreprinde toate măsurile de rigoare pentru salarizarea sa, în legătură cu munca depusă la acordarea asistenței juridice pe cauza civilă menționată.
17. Consideră, recurentul că, această garantare este o circumstanță importantă pentru soluționarea pricinii, însă care nu a fost elucidată în cadrul examinării pricinii în fond. Susține că, în acest sens prima instanță a comis o serie de încălcări procedurale grave și anume, a încălcat prevederile art. 56 alin.(1), art.132 și art.211 alin.(1) din CPC al RM.
18. Afirmă că contrar prevederilor art.130 din CPC al RM, prima instanță a dat o apreciere greșită tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor și

- nu le-a apreciat la justa lor valoare, precum era necesar să procedeze, să se bazeze pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a acestora.
19. Totodată invocă că instanța de apel eronat a concluzionat că obiect de referință la examinarea litigiilor de muncă îl constituie contractul individual de muncă, deoarece el nu poartă nici o vină pentru faptul că directorul întreprinderii nu și-a onorat obligațiunea de a încheia cu el un contract de muncă pentru îndeplinirea unui volum de muncă la care a fost admis conform art.55 lit. k) din Codul muncii. În decizia sa instanța de apel concluzionează într-un mod indirect, precum că nu ar exista norma legală ce poate fi aplicată la satisfacerea acțiunii sale, însă aceasta este o modalitate de inducere în eroare a justițiabililor.
 20. Susține că, ambele instanțe de judecată nu au constatat aspectul esențial al litigiului, că obligațiunea pentru încheierea contractului individual de muncă îi revine anume angajatorului în persoana directorului Cheptenar Efim și anume el poartă vina pentru faptul că nu a fost încheiat un nou contract de muncă, iar faptul neperfectării unui contract individual de muncă de către angajator nu îl scutește pe acesta să achite plata salarială cuvenită angajatului pentru volumul de muncă efectuat, indiferent de formalitățile la care în mod insistent se face trimitere de către instanța de apel.
 21. Instanța de apel contrar prevederilor art.373 alin. 1) CPC nu a verificat adecvat obiecțiile formulate în cererea de apel și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, expunând în decizia sa niște concluzii eronate, ce nu reflectă legalitatea și temeinicia hotărârii emise de primă instanță.
 22. Nu s-au apreciat în mod justificat probele din dosar și cele ce au fost prezentate suplimentar în susținerea cererii de apel, ceea ce contravine prevederilor art.373 alin.(2) CPC și contrar prevederilor art.373 alin.(5) CPC, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, pe când era obligată să se pronunțe asupra acestora, ceea ce denotă că instanța conștient le-a ignorat și le-a trecut cu vederea. Motivarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond este lipsită de temeinicie.
 23. Consideră recurentul că dacă instanțele judecătorești au considerat în mod eronat că relațiile de muncă între părțile implicate în litigiu nu au existat din lipsa unui contract de muncă sau din alte motive, urmau să aplice prevederile art. art. 2 al (2), 5 alin. (1, 2, 4), 8 al.(2) lit. h), 9 alin.(1), 14, 572, 602, 970, 971 alin.(1), 1422, 1423 Cod civil, însă instanțele de judecată au încălcat normele de drept material și procedural, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată și au interpretat eronat unele prevederi ale legislației muncii.

Aprecierea instanței de recurs:

24. Analizând legalitatea deciziei atacate, materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, Colegiul ajunge la concluzia că soluția dată de către instanțele judecătorești este una legală iar recursul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins.

25. În susținerea concluziei enunțate instanța de recurs reține că pe parcursul judecării pricinii s-a constatat cu certitudine că prin ordinul nr. 132C din 18 decembrie 2002, Moga Vladimir a fost angajat în cadrul ÎM Regia „Exdrupo” în funcția de jurist, prin cumul. Prin ordinul nr. 05 C din 31 ianuarie 2008, Moga Vladimir a fost concediat din funcția de jurist prin cumul și angajat în funcția respectivă la un tarif întreg, în acest sens fiind încheiat contractul individual de muncă nr. 478 din 31 ianuarie 2008 (f.d. 31).
26. Este cert și faptul că la 27 ianuarie 2010, Moga Vladimir a depus o cerere prin care a solicitat eliberarea sa din funcție din proprie inițiativă, începînd cu data de 01 februarie 2010 (f.d. 20), iar prin ordinul nr. 06 C din 29 ianuarie 2010, Moga Vladimir a fost demisionat conform art. 85 alin. (1) Codul muncii din data de 01 februarie 2010 (f.d. 21).
27. Tot actele cauzei atestă că în baza procurii ÎM Regia „Exdrupo” din 08 octombrie 2009, valabilă pentru perioada de un an de zile, Moga Vladimir, a reprezentat interesele întreprinderii la examinarea, în instanța de judecată, a cauzei civile la cererea de chemare în judecată a lui Sclearov Eugeniu împotriva SC „Tandem Grup” SRL, Rîșpanu Constantin, Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului municipal Chișinău și ÎM „Exdrupo” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, participînd la ședințele de judecată din 06 mai 2010, 22 septembrie 2010, 07 octombrie 2010, 29 octombrie 2010, 11 noiembrie 2010 și 30 noiembrie 2010 (f.d. 41-43).
28. Instanța de recurs reține că, la caz, au relevanță prevederile art. 75 alin. (2) CPC, care direct indică că, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.
29. Cu referire la prevederile normei enunțate corect instanțele inferioare au ajuns la concluzia netemeinicii pretențiilor înaintate de către Moga Vladimir, or, la data demisionării din cadrul întreprinderii, relațiile de muncă cu recurentul au încetat, iar odată cu încetarea relațiilor de muncă a încetat și dreptul lui Moga Vladimir de a reprezenta interesele întreprinderii în instanța de judecată.
30. Sub acest aspect, nu pot fi reținute argumentele recurentului cu referire la faptul că angajatorul i-a propus să continue relațiile de muncă doar pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Sclearov Eugeniu împotriva ÎM Regia „Exdrupo” ș.a. cu privire la repararea prejudiciului material și moral, pînă la finalizarea acesteia, deoarece în lipsa relațiilor de muncă, legislația în vigoare permite ca procesele persoanelor juridice să fie susținute în instanța de judecată doar de către avocați sau avocați stagiați, respectiv, Moga Vladimir, deținînd funcția de jurist, urma să cunoască acest fapt, cu atît mai mult că după demisionarea sa ÎM Regia „Exdrupo” prin procura nr. 29 din 19 februarie 2010, a delegat împuterniciri președintelui Comitetului Sindical - Migolatiev Anatolie pentru a reprezenta întreprinderea în instanța de judecată.
31. În aceste condiții, instanța de recurs remarcă atît prima instanță cît și instanța de apel cu referire la prevederile art. 45, 128 alin. (1) 142 alin. (1), 329 și 330 Codul

muncii, corect au concluzionat că după data de 01 februarie 2010, între ÎM Regia „Exdrupo” și Moga Vladimir, nu au existat careva relații de muncă, iar circumstanțele invocate de recurent în susținerea cerințelor cu privire la încasarea plăților salariale și prejudiciului moral nu constituie obiectul unui litigiu de muncă.

32. Totodată, instanța de recurs reține că instanțele ierarhic inferioare justificat au dat apreciere critică argumentelor invocate de Moga Vladimir cu referire la faptul că ÎM Regia „Exdrupo” a fost obligată să încheie contract individual de muncă în conformitate cu prevederile art. 55 lit. k) Codul muncii, or, afirmațiile recursului în acest sens fiind nejustificate, deoarece reieșind din prevederile art. art. 666 alin. (1), 667 alin. (2) Codul muncii, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, obligarea la încheierea unui contract este interzisă, cu excepția cazurilor când obligația de a contracta este prevăzută de prezentul cod, de lege sau dacă reiese dintr-o obligație asumată benevol.
33. La caz, sunt apreciate critic și afirmațiile recurentului cu referire la prevederile art. 58 alin. (3) Codul muncii, în conformitate cu care, în cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului, deoarece în cadrul examinării cauzei nu a fost stabilit faptul admiterii lui Moga Vladimir la muncă după data de 01 februarie 2010, prezentării recurentului la locul de muncă conform programului de muncă și îndeplinirii obligațiilor de serviciu, iar faptul participării reclamantului - recurent la examinarea unei cauze civile împreună cu reprezentantul ÎM Regia „Exdrupo” - Migolatiev Anatolie, nu constituie temei de încheiere a contractului individual de muncă și admiterii acțiunii.
34. Sunt neîntemeiate și argumentele recurentului cu referire la faptul că în cazul lipsei contractului de muncă, instanțele urmau să aplice prevederile art. art. 2 alin. (2), 5 alin. (1, 2, 4), 8 alin.(2) lit. h), 9 alin.(1), 14, 572, 602, 970, 971 alin.(1), 1422, 1423 Cod civil, deoarece în cadrul examinării cauzei nu a fost stabilită existența unui contract de prestări servicii, pentru care Moga Vladimir urma să fie remunerat de către ÎM Regia „Exdrupo”, cât și nu a fost constatat faptul comiterii de către angajator a cărorva fapte ce ar atenta la drepturile personale ale recurentului.
35. În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde s-a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.
36. Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

37. În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, Completul Colegiului Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Moga Vladimir.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2013 și hotărârea și hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 30 mai 2013, adoptate în cauza civilă la cererea la cererea de chemare în judecată a lui Moga Vladimir împotriva Întreprinderii Municipale Regia Exploatarea Drumurilor și Podurilor „Exdrupo” cu privire la încasarea plăților salariale și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva